

Szanowni Państwo,
Mieszkańcy Powiatu Strzeleckiego!

Jak już pisaliśmy w poprzednim numerze - obecnie trwają prace nad opracowaniem Strategii Powiatu Strzeleckiego na lata 2004 - 2015. Najprościej mówiąc jest dokumentem zawierającym najważniejsze, możliwe do zrealizowania przy wykorzystaniu istniejących zasobów wewnętrznych i wpływie czynników otoczenia zewnętrznego, plany działania wyznaczone do realizacji w pewnym okresie czasu. Dokument ten jest zapisem priorytetów i konkretnych zadań, których realizacja złoży się na osiągnięcie celów strategicznych w poszczególnych dziedzinach życia, tj. gospodarki, infrastruktury społecznej, infrastruktury technicznej, oświaty i edukacji, ochrony środowiska, sportu i turystyki. Cele te w konsekwencji doprowadzić mają do oczekiwanej przez wszystkich dobra ogólnego.

Planując przyszłość Powiatu Strzeleckiego, a tym samym przyszłość nas, jego mieszkańców, trzeba założyć pewien plan dalszego rozwoju. Stąd wynika konieczność opracowania strategii. Do jej tworzenia w imieniu tych wszystkich, od których zależy przyszłość naszych terenów, zapraszam do jej współtworzenia. Na tym, jaki będzie nasz

powiat, w jakim kierunku będzie się rozwijał, zależy przecież nam wszystkim. Czy będziemy widzieć tu miejsce, w którym dobrze żyć teraz i z którym warto związać swoją przyszłość? Czy to, co zawarte jest w projekcie strategii rozwoju powiatu, odpowiada naszym własnym oczekiwaniom i oczekiwaniom społeczności, w jakiej żyjemy? Mamy nadzieję, że wypowiedzie się Państwo w tych sprawach.

Treść opracowywanego aktualnie projektu strategii dostępna jest na stronie internetowej www.powiatstrzelecki.pl, w siedzibie Starostwa Powiatowego, przy ul. Jordanowskiej 2 w Strzelcach Op. (Zespół ds. promocji, pok. nr 312), codziennie od poniedziałku do piątku, w godz. od 7³⁰ do 15³⁰.

Swoje opinie, komentarze, bądź uwagi możecie Państwo składać do dnia 14.05.2004 r. na piśmie drogą elektroniczną e-mail: pp@powiatstrzelecki.pl z tytułem „strategia” lub osobiście, również na piśmie w siedzibie Starostwa Powiatowego.

Dziękuję Państwu i zapraszam do współdecydowania o samych sobie

Aniela Melson
Przewodnicząca komisji

tacja, zwłaszcza w kontekście podejmowania decyzji strategicznych jest niejednoznaczna. Dlatego zostały one uporządkowane poprzez wyodrębnienie następujących grup:

q wyzwania adaptacyjne, tj. zjawiska, które wymagają podjęcia w powiecie działań dostosowawczych do trendów występujących w otoczeniu, q wyzwania opozycyjne, czyli zjawiska wyraźnie negatywne z punktu widzenia rozwoju powiatu, pociągające za sobą potrzebę odpowiedniej interwencji, konieczność określenia nowych zachowań wobec trendów zewnętrznych, także poprzez aktywny sprzeciw,

q wyzwania stymulujące, stanowiące szansę w otoczeniu, które mogą być wykorzystane dla wspomagania procesów rozwojowych w powiecie. Aspiracje społeczności lokalnych są obecnie wyznaczone przede wszystkim poprzez porównywanie pewnych warunków miejscowych ze standardami cywilizacyjnymi w otoczeniu. Należy jednak rozróżnić aspiracje rzeczywiste od aspiracji deklaracyjnych. Aspiracje rzeczywiste to takie oczekiwania, których osiągnięcie jest na tyle ważne dla mieszkańców, że są oni skłonni do podjęcia realnego wysiłku dla ich zaspokojenia. Natomiast aspiracje deklaratywne to oczekiwania o słabym oddziaływaniu motywacyjnym, nie przekładające się na konkretne działania mieszkańców. W niniejszej strategii uwaga zostanie zwrócona tylko na aspiracje rzeczywiste. Tylko wokół takich aspiracji jest bowiem możliwe

te formy aktywności, które mogą liczyć na wsparcie ze strony powiatu. Z powyższego wynika, że do głównych wartości strategicznych zaliczono szerokie partnerstwo realizacyjne. Zakłada się, że realizacja strategii będzie się odbywała w drodze wspierania przez władze lokalne aktywności mieszkańców powiatu. Takie podejście pomnaża zasoby i energię zaangażowane w rozwój powiatu i jego gmin oraz pozwala wyjść poza sztywne ramy ograniczonego budżetu powiatu.

Zasady, którym została podporządkowana strategia rozwoju powiatu strzeleckiego obejmują:

1. Partnerstwo podmiotów lokalnych w procesie formułowania i wdrażania strategii oraz w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów.
2. Formułowanie propozycji zmierzających do aktywizacji możliwie dużej liczby mieszkańców i innych podmiotów oraz będących w ich dyspozycji zasobów na rzecz rozwoju powiatu.
3. Dążenie do równowagi pomiędzy rozwiązaniami przynoszącymi poprawę w długim horyzoncie a rozwiązaniami doraźnymi.
4. Proponowanie działań synergicznych, stanowiących spójną, wzajemnie wspomagającą się całość.
5. Stosowanie szerokiego spojrzenia przy identyfikacji problemów oraz formułowaniu propozycji ich rozwiązania, uwzględniających nie tylko symptomy, ale także przyczyny zjawiska.
6. Elastyczne dostosowywanie tre-

Wyzwania adaptacyjne:

Wa1. dominacja w Polsce i Europie koncepcji rozwoju równowaznego (ekorozwoju) jako podejścia do planowania rozwoju lokalnego i regionalnego,

Wa2. brak jedności kulturowej mieszkańców województwa opolskiego skutkujący innym postrzeganiem szans w otoczeniu i pożądanym kierunków współpracy,

Wa3. niepewna przyszłość województwa opolskiego wymagająca rozwijania współpracy powiatu z podmiotami z województw ościennych, w tym w szczególności współpracy z województwem śląskim i sąsiednią aglomeracją górnośląską,

Wa4. zakrojone na szeroką skalę procesy integracyjne wprowadzające Polskę w nowy układ relacji gospodarczych, społecznych, politycznych i militarnych (UE, NATO, WTO itp.),

Wa5. ograniczanie udziału rolnictwa i przemysłu w strukturze zatrudnienia na rzecz szeroko rozumianych usług,

Wa6. przyspieszanie tempa postępu technicznego, rosnąca rola innowacji w budowaniu przewagi konkurencyjnej (głównie w takich dziedzinach jak: informatyka, biotechnologia, inżynieria genetyczna, sieci cyfrowe, inżynieria materiałowa, ale także dziedziny, które dopiero w horyzoncie strategicznym się pojawiają),

Wa7. zmiana kryteriów lokalizacji i rosnąca w tym kontekście rola placówek naukowo-badawczych, instytucji wspierania przedsiębiorczości, skomunikowania z otoczeniem globalnym, dostępnych zasobów ludzkich o wysokich kwalifikacjach, warunków życia, pracy i wypoczynku, wizerunku i estetyki obszaru (prezentyfikacja priorytetów z aspektów ilościowych na jakościowe); efektem tego zjawiska jest koncentracja nowych działalności w miejscach już rozwiniętych (również w regionach podlegających procesom restrukturyzacji) i omijanie miejsc słabo rozwiniętych,

Wa8. przekształcenia w sferze infrastruktury technicznej – wzrost roli bezpieczeństwa, niezawodności, szybkości transportu oraz wzrost znaczenia infrastruktury telekomunikacyjnej,

Wyzwania opozycyjne:

Wo1. rosnąca dysproporcja między zadaniami samorządów terytorialnych a możliwościami działania wyznaczanymi przez dostępne zasoby finansowe,

Wo2. niestabilność polityki państwa w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw,

Wo3. wzrost poziomu bezrobocia w kraju i regionie ograniczający możliwości znalezienia pracy poza powiatem,

Wo4. dynamiczne zmiany w relacjach pomiędzy rozwojem gospodarczym a sytuacją na rynku pracy; rosnące znaczenie bezrobocia technologicznego („wzrost bez pracy”),

Wo5. zwiększające się trudności w pozyskiwaniu inwestorów strategicznych wynikające z przewagi negocjacyjnej inwestorów nad władzami samorządowymi (rosnąca presja na uzyskiwanie preferencji lokalizacyjnych stanowiących korzyść dla inwestorów i koszt dla władz lokalnych, groźba zmiany miejsca prowadzenia działalności i w konsekwencji pogorszenie sytuacji na lokalnym rynku pracy),

Wo6. osłabienie związków kooperacyjnych pomiędzy wiodącymi ośrodkami rozwoju a ośrodkami małymi i średnimi skutkujące peryferyzacją tych ostatnich oraz sprowadzeniem współpracy do segmentu „niskiego” (surowce, nisko przetworzone produkty),

Wo7. słabnąca pozycja konkurencyjna i malejąca atrakcyjność inwe-

Strategia rozwoju powiatu strzeleckiego do roku 2015

1. Podstawy i założenia metodologiczne strategii rozwoju powiatu strzeleckiego

Strategia rozwoju powiatu strzeleckiego została oparta na nowoczesnej formule metodologicznej, nakazującej postrzegać procesy rozwoju lokalnego w ujęciu dynamicznym, procesowym, przy uwzględnieniu relacji jakie występują pomiędzy powiatem a jego otoczeniem. Przyjęto, że sformułowany dokument powinien prowadzić do uzyskania dwu podstawowych efektów:

* realizacja aspiracji mieszkańców powiatu oraz tworzenie podstaw wsparcia ich możliwości rozwoju we współczesnych uwarunkowaniach społeczno-ekonomicznych,

* wzmocnienia pozycji powiatu w jego otoczeniu lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym, zająć przez powiat należną rolę w procesach wymiany ekonomicznej i pełnienia istotnych z punktu widzenia partnerów w otoczeniu funkcji społecznych i kulturalnych.

Pierwsze założenie związane jest z respektowaniem zasad demokracji, samorządności i subsydiarności, które stały się niekwestionowanymi wartościami organizującymi życie społeczne i gospodarcze w naszym kraju. Każda koncepcja rozwoju lokalnego musi wyrastać z oczekiwań konkretnej społeczności i za swój główny cel musi sobie stawiać zwiększenie szans mieszkańców na zaspokojenie ich aspiracji.

Drugie założenie wynika z coraz silniej odczuwanego procesu globalizacji i nasilającego się zjawiska konkurencji pomiędzy różnymi obszarami. Podstawą dla kształtowania i dynamizowania rozwoju jest zajęcie odpowiedniej pozycji w otoczeniu, a mówiąc wprost, pełnienie przez powiat funkcji, które są cenne z punktu widzenia otoczenia. Sytuacja powiatu strzeleckiego pozytywnie wyróżnia się na tle innych powiatów w województwie opolskim. Dlatego właśnie postawa aktywności, budowania cech wyróżniających pozytywnie obszar w regionie, a nie postawa roszczeniowa jest właściwa dla powiatu strzeleckiego.

Zarówno pierwsze, jak i drugie założenie przenikają się wzajemnie. Aspiracje mieszkańców są w coraz większym stopniu kształtowane przez procesy obserwowane w otoczeniu. Tempo rozwoju cywilizacyjnego i charakterystyczne dla powiatu strzeleckiego otwarcie na świat powodują, że mieszkańcy oczekują podobnych standardów życia a ich postawy podlegają pozytywnym i negatywnym wpływom zjawisk zachodzących w otoczeniu. Dlatego też, analiza wnętrza i otoczenia powiatu zostały wykonane według niekonwencjonalnego schematu pozwalającego w naturalny sposób przejść do wyznaczenia wizji i celów rozwoju powiatu. Dla usystematyzowania uwarunkowań rozwoju powiatu wykorzystano następujące pojęcia:

- * wyzwania,
- * aspiracje,
- * zasadnicze atuty,
- * problemy.

W niniejszym opracowaniu mianem wyzwań będą określane zewnętrzne zjawiska (stany i procesy) oddziałujące na rozwój powiatu w sposób pozytywny, negatywny bądź niejednoznaczny, lecz odczuwalny dla sytuacji powiatu. Ich aktualny lub przewidywany w horyzoncie objęty strategią wpływ na rozwój powiatu stanowi bodziec do podjęcia stosownych działań interwencyjnych. Opisywane wyzwania zmieniają świadomość mieszkańców kształtując równocześnie ich aspiracje. Także kierunki rozwoju gospodarczego, sposób wykorzystania posiadanych zasobów są w coraz większym stopniu determinowane przez oczekiwania otoczenia, a w szczególności przez wyzwania będące efektem działania mechanizmów rynkowych.

Wyzwania w otoczeniu mają niejednorodny charakter, a ich interpre-

budowanie pewnych aktywności i tylko one mają stymulujący wpływ na zachowania społeczności lokalnej. Zasadniczymi atutami powiatu będą określane takie zasoby, potencjały, procesy, aktywności, które mogą mieć pozytywny wpływ na:

- * udzielenie właściwej odpowiedzi na wyzwania płynące z otoczenia,
- * zaspokojenie aspiracji mieszkańców powiatu,
- * zbudowanie wyróżniającej pozycji powiatu w otoczeniu.

Analiza problemów rozwoju srowadza się w strategii do wstępnego zdiagnozowania głównych dysonansów rozwojowych związanych z:

- * brakiem możliwości zaspokojenia oczekiwań mieszkańców powiatu i ograniczeniem ich możliwości działania,
- * dysproporcjami jakościowymi i ilościowymi pomiędzy procesami zachodzącymi w otoczeniu a rozwojem powiatu,
- * niedoborami potencjałów niezbędnych do rozwoju zgodnego z oczekiwaniami mieszkańców i wymaganiami otoczenia.

Przyjęta metodologia oraz zakres formalny i merytoryczny strategii uwzględniają założenia zwiększające prawdopodobieństwo realizacji i osiągnięcia założonych celów. Prezentowana strategia nie powinna być traktowana jako dokument statyczny. Ma ona charakter otwarty, to znaczy, że będzie mogła podlegać modyfikacjom w zgodzie z ewoluującymi oczekiwaniami mieszkańców i zmianami uwarunkowań rozwoju powiatu. Strategia w swym wymiarze praktycznym powinna:

- * stanowić odzwierciedlenie oczekiwań mieszkańców powiatu,
- * uzmysławiać mieszkańcom ich indywidualne szanse rozwojowe w powiązaniu z rozwojem powiatu,
- * zapraszać do działania wskazując

ści i sposobów wdrażania strategii do zmieniających się warunków.

7. Koncentracja na najważniejszych problemach i najefektywniejszych rozwiązaniach.

8. Partnerstwo powiatu i gmin powiatu w podejmowaniu kluczowych działań strategicznych.

Na szczególną uwagę zasługują zwłaszcza ostatnia zasada. W trakcie formułowania strategii położono bardzo duży nacisk na zapoznanie się z koncepcjami wyznaczającymi rozwój gmin powiatu starając się uwzględnić ich treść przy ustalaniu wizji, celów i kierunków rozwoju powiatu. Unikanie kolizji w działaniach władz lokalnych różnych szczebli byłoby założeniem zdecydowanie niewystarczającym. W niniejszej strategii dąży się do stworzenia podstaw dla współpracy w rozwiązywaniu kluczowych problemów powiatu w kontekście problemów gmin i regionu.

2.

Analiza otoczenia powiatu strzeleckiego

Opisywane poniżej wyzwania mogą mieć charakter szans lub zagrożeń jakie pojawiają się w otoczeniu. Wyzwania stymulujące mogą być interpretowane jako szanse, wyzwania opozycyjne mają charakter zagrożeń, natomiast wyzwania adaptacyjne – w zależności od zachowania podmiotów lokalnych – mogą stać się szansą lub zagrożeniem. Układ relacji między wyzwaniami a szansami przedstawia poniższa tabela i jej zaciętość wane pola:

Wyzwanie	Szansa	Zagrożenie
Adaptacyjne (W _a)		
Opozycyjne (W _o)		
Stymulujące (W _s)		